

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αθήνα, 26 Μαΐου 2009

Αριθμ. Πρωτ.: 1977

Αρμόδιος : κ. Δημήτριος Μάρκου
Αναπληρωτής Συνήγορος του Καταναλωτή

Συντάκτρια : Ευαγγελία Νικ. Κοζυράκη
Βοηθ. Ειδική Επιστήμονας - Νομικός
Ηλεκτρον. Δ/ση: ikoziiraki@synigoroskatanaloti.gr

ΠΡΟΣ

«ΑΝΘΗΣ Π. Ι. & Δ. ΟΕ»
Λεωφ. Αλίμου 42
174 55 Αλιμος

ΚΟΙΝ.

κ. ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΝΤΑ

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α - Σ Υ Σ Τ Α Σ Η

Ο Συνήγορος του Καταναλωτή είναι Ανεξάρτητη Αρχή αρμόδια για τη συναινετική (εξωδικαστική) επίλυση των καταναλωτικών διαφορών (άρθρ. 1 παρ. 1 του Ν. 3297/2004 - ΦΕΚ Α' 259/23-12-04). Στο πλαίσιο αυτής της αρμοδιότητας ο ΣτΚ προτείνει τη φιλική διευθέτηση της διαφοράς, επιδιώκοντας να συμβιβάσει τα εμπλεκόμενα μέρη. Εφόσον επιτευχθεί συμβιβασμός, συντάσσεται περί αυτού πρακτικό, ενώ σε αντίθετη περίπτωση, ο ΣτΚ προβαίνει στη διατύπωση έγγραφης σύστασης προς τα δύο μέρη με σκοπό την επίλυση της διαφοράς. Σε περίπτωση που κάποιο από τα εμπλεκόμενα μέρη δεν αποδεχθεί τα διαλαμβανόμενα στην έγγραφη σύσταση της Αρχής, ο ΣτΚ δύναται να δημοσιοποιήσει το γεγονός κοινοποιώντας κατάλληλα το πόρισμά του. (άρθρ. 4 παρ. 5 του Ν. 3297/2004).

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Στην Αρχή μας υποβλήθηκε η από 16-1-2009 ενυπόγραφη αναφορά του κ. κατά της ομόρρυθμης εταιρείας με την επωνυμία «ΑΝΘΗΣ Π. Ι. & Δ. ΟΕ», η οποία καταχωρήθηκε με αρ. πρωτ. 244Α/16-1-09. Σύμφωνα με το περιεχόμενο αυτής, στις 25-11-2008 ο καταγγέλλων επισκέφθηκε με τη σύζυγό του το κατάστημα της καταγγελλόμενης εταιρείας και παρήγγειλε δύο έπιπλα – συνθέσεις, με τις διαστάσεις και τους χρωματικούς κωδικούς που αναγράφονται στο από 25-11-08 δελτίο παραγγελίας, η παράδοση των οποίων συμφωνήθηκε να γίνει στις 10-12-2008 στην κατοικία του καταγγέλλοντα. Ως προκαταβολή δόθηκε το ποσό των επτακοσίων (700) ευρώ, ενώ η εξόφληση συμφωνήθηκε με την παράδοση. Ωστόσο, παρά τα άνω συμφωνηθέντα, η παράδοση των δύο επιπλοσυνθέσεων έγινε τρεις ημέρες μετά, ήτοι στις 13-12-2008, τα δε παραδοθέντα έπιπλα ήταν **διαφορετικού χρώματος** κι είχαν **πολύ κακό λουστράρισμα**. Στις έντονες διαμαρτυρίες του καταγγέλλοντα, ο κ Πέτρος Ανθης πρότεινε να παραλάβει τα έπιπλα για να τα ξαναλουστράρει και ν' αντικαταστήσει δωρεάν το τραπέζι του σαλονιού. Ωστόσο, δύο ημέρες μετά, ήτοι στις 15-12-2008, ο καταγγέλλων δέχθηκε τηλεφώνημα από τον κ. Γιάννη Ανθη, ο οποίος του έκανε άλλη πρόταση, να του επιστρέψει δηλαδή την άνω προκαταβολή των 700 ευρώ, διότι όπως του είπε, η λύση που πρότεινε ο αδελφός του Πέτρος Ανθης δεν ήταν συμφέρουσα. Ακολούθησε ένα διάστημα δέκα ημερών, όπου ο καταγγέλλων προσπαθούσε να συνεννοηθεί με τους αδελφούς Ανθη - έχοντας επιστρέψει σε υπαλλήλους της εταιρείας τους τα επίμαχα έπιπλα - αλλά τελικά ο ένας τον παρέπεμπε στον άλλον, ώσπου έφτασαν οι γιορτές των Χριστουγέννων χωρίς ο καταγγέλλων να έχει παραλάβει ούτε τις επιπλοσυνθέσεις ξαναλουστραρισμένες, ούτε την προκαταβολή. Κατόπιν τούτων, ο καταγγέλλων υπέβαλε στην Αρχή μας την άνω αναφορά, με αίτημα να μεσολαθήσουμε ώστε να του επιστραφεί η προκαταβολή των επτακοσίων (700) ευρώ.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Με βάση τα άνω καταγγελλθέντα, η Υπηρεσία μας διαβίβασε την αναφορά του καταγγέλλοντα στην καταγγελλόμενη εταιρεία με το υπ' αρ. πρωτ. Α/296/30-1-09 έγγραφο, καλώντας την ν' απαντήσει εντός δεκαήμερης προθεσμίας από τη λήψη του διαβιβαστικού. Ωστόσο, η καταγγελλόμενη εταιρεία ουδέποτε απάντησε, παρά τις επανειλημμένες οχλήσεις. Στη συνέχεια, ο ΣτΚ απηύθυνε στα εμπλεκόμενα μέρη την υπ' αρ. πρωτ. Α/3400/9-4-09 πρόσκληση για κατάρτιση πρακτικού συμβιβασμού, ορίζοντας ημερομηνία στις 14-4-2009 κι ώρα 13.30 μμ. Ούτε στην πρόσκληση αυτή ανταποκρίθηκε η καταγγελλόμενη, με αποτέλεσμα να μην εκπροσωπηθεί από κανέναν στην προγραμματισμένη συνάντηση, εάν και ειδοποιήθηκε και με φαξ και τηλεφωνικά.

Κατά συνέπεια, ματαιώθηκε η συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς εξ' υπαιτιότητας της καταγγελλόμενης εταιρείας με την επωνυμία «ΑΝΘΗΣ Π. Ι. & Δ. ΟΕ».

ΝΟΜΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η υπό έρευνα καταναλωτική διαφορά άπτεται του δικαίου της πώλησης. Συγκεκριμένα, κατά τη διάταξη του άρθρου 683 ΑΚ σε περίπτωση που τα υλικά που απαιτούνται για την εκτέλεση της σύμβασης έργου τα χορηγεί ο εργολάβος, εφαρμόζονται οι διατάξεις της **πώλησης** (άρθρ. 513 επ. ΑΚ). Η πώληση, ως σύμβαση

αμιγώς αμφοτεροβαρής, γεννά υποχρεώσεις (κύριες και παρεπόμενες) τόσο για τον πωλητή όσο και για τον αγοραστή. Η διάταξη του άρθρου 513 Α.Κ. καθορίζει κύριες υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών, πράγμα που σημαίνει ότι είναι δυνατό να γεννηθούν σε βάρος τόσο του πωλητή, όσο και του αγοραστή και άλλες, παρεπόμενες υποχρεώσεις, είτε δυνάμει του νόμου, είτε δυνάμει συμφωνίας των μερών, είτε δυνάμει της γενικής επιταγής περί καλόπιστης εκπλήρωσης των ενοχών του άρθρου 288 Α.Κ.¹. Εν προκειμένω, η καταγγελλόμενη εταιρεία ανέλαβε δύο κύριες υποχρεώσεις, ήτοι να κατασκευάσει και παραδώσει τις παραγγελθείσες δύο επιπλοσυνθέσεις στον καταγγέλλοντα, με τις συνομολογημένες ιδιότητες και χωρίς πραγματικά ελαττώματα, ενώ ο τελευταίος ανέλαβε την υποχρέωση να καταβάλει το συμφωνημένο τίμημα. Και ναι μεν, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 522 εδ. α' Α.Κ., ο κίνδυνος για την τυχαία καταστροφή ή χειροτέρευση του πωληθέντος μεταβαίνει στον αγοραστή από την παράδοσή του, εφόσον όμως ο πωλητής έχει τηρήσει την εκ του άρθρου 534 ΑΚ πρωτογενή υποχρέωσή του να παραδώσει το πράγμα με τις συνομολογημένες ιδιότητες και χωρίς πραγματικά ελαττώματα. Τα πραγματικά ελαττώματα και η έλλειψη των συμφωνημένων ιδιοτήτων κρίνονται κατά τον χρόνο που μεταβαίνει ο κίνδυνος στον αγοραστή, ήτοι, εν προκειμένω, από τότε που παραδόθηκαν τα επίμαχα έπιπλα στις 13-12-2008..

Εξάλλου, σύμφωνα με το Ν. 3043/2002 πραγματοποιήθηκε μεταρρύθμιση, μεταξύ άλλων, και των διατάξεων των άρθρων 534, 535, 536 και 537 Α.Κ., αφητηρία της οποίας υπήρξε η Κοινοτική Οδηγία 1999/44/ΕΚ «σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών»². Έτσι, η διάταξη του άρθρου 534 ΑΚ θεσπίζει κύρια υποχρέωση του πωλητή προς παράδοση στον αγοραστή του πράγματος με τις συνομολογημένες ιδιότητες και χωρίς πραγματικά ελαττώματα, δηλαδή πράγματος ανταποκρινόμενου στη σύμβαση πώλησης. Ο πωλητής πλέον δεν παραδίδει το πράγμα απλά, αλλά έχει υποχρέωση να το παραδώσει «με τις συνομολογημένες ιδιότητες και χωρίς πραγματικά ελαττώματα»³. Συνεπώς, η παράδοση πράγματος χωρίς τις συνομολογημένες ιδιότητες και με πραγματικά ελαττώματα θεμελιώνει **γνήσια αντικειμενική ευθύνη του πωλητή** λόγω μη εκπλήρωσης, κατ' άρθρο 537 ΑΚ, οπότε δεν τίθεται ζήτημα υπαιτιότητας, δηλαδή υπάρχει ανεξάρτητα από πταίσμα αυτού και παρέχει στον αγοραστή τα δικαιώματα, κατά τη διάταξη του άρθρου 540 ΑΚ, διόρθωσης ή αντικατάστασης του πράγματος με άλλο, μείωσης του τιμήματος ή υπαναχώρησης από τη σύμβαση. Αν τον πωλητή βαρύνει και υπαιτιότητα ως προς την εκπλήρωση της κύριας υποχρέωσης του, τότε η ευθύνη του επιτείνεται και ο αγοραστής δικαιούται είτε να απαιτήσει αποζημίωση για μη εκτέλεση της σύμβασης, η οποία ζητείται «αντί για τα δικαιώματα του άρθρου 540 ΑΚ», είτε να επιδιώξει την καταβολή σ' αυτόν αποζημίωσης για περαιτέρω ζημίες, κατ' άρθρα 543 και 544 Α.Κ.⁴, η οποία μπορεί να ασκηθεί σωρευτικά με τα πιο πάνω δικαιώματα.

Συνεπώς, υπό το πρίσμα των διατάξεων αυτών, η άνω καταγγελλόμενη εταιρεία αθέτησε την άνω κύρια υποχρέωσή της, διότι παρέδωσε έπιπλα **διαφορετικού χρώματος** και με **πολύ κακό λουστράρισμα**.

Γίνεται δεκτό ότι για την ενεργοποίηση της ειδικής ευθύνης του πωλητή αρκεί κατά την παράδοση στον αγοραστή, να υπήρχε εν σπέρματι η αιτία του ελαττώματος,

¹ Γεωργιάδης – Σταθόπουλος, ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΞ, ΙΙΙ Ειδικό Ενοχικό, σελ. 42.

² Βασ. Α. Βαθρακοκοίλης, ΕΡΝΟΜΑΚ, τόμος Γ' ημίτομος Α', Ειδικό Ενοχικό, σελ.267.

³ Γεωργ. Μαυρομάτης, Οι νέες ρυθμίσεις για την πώληση, Αρμενόπουλος 2003, σελ. 9.

⁴ Απ. Γεωργιάδης, Το νέο δίκαιο της ευθύνης του πωλητή για ελαττώματα του πράγματος, ΧρΙΔ Δ/2004, σελ. 5 επ.

έστω και αν εμφανίστηκε ορατά σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο⁵. Η νομολογία, στηριζόμενη προφανώς στα διδάγματα της κοινής πείρας, διευκολύνει τον αγοραστή στο αποδεικτικό βάρος που φέρει ως το συμβαλλόμενο μέρος που επικαλείται την ελαττωματικότητα του πράγματος. Η θέση της «εν σπέρματι ελαττωματικότητας» της νομολογίας δεν οδηγεί σε αντιστροφή του βάρους αποδείξεως ως προς την ελαττωματικότητα του πράγματος, αλλά διευκολύνει τον αγοραστή στην απόδειξη, ότι το ελάττωμα **υπήρχε κατά το κρίσιμο χρονικό σημείο της μετάθεσης του κινδύνου**. Εφόσον ο αγοραστής αποδείξει την ύπαρξη ελαττώματος, λαμβανομένων υπόψη των διδαγμάτων της κοινής πείρας και των ιδιαιτεροτήτων της κρινόμενης περίπτωσης, μπορεί να θεωρηθεί ως αποδειχθείσα και η δεύτερη προϋπόθεση της ευθύνης του πωλητή, δηλαδή και η αναγωγή της ελαττωματικότητας στο χρόνο μεταθέσεως του κινδύνου⁶.

Εν προκειμένω, λοιπόν, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 534 και 540 Α.Κ., σαφώς προκύπτει ότι **τα παραδοθέντα έπιπλα στερούνταν των ιδιοτήτων (χρώμα και λούστρο) που συμφώνησαν οι συμβαλλόμενοι, έλλειψη που ανεξαρτήτως της αιτίας που την προκάλεσε, έχει αρνητική επίδραση στην αξία του πράγματος ή την χρησιμότητά του**⁷, αφού αυτά (ενν. έπιπλα) με τις ελλείψεις που εμφανίζουν καθίστανται ακατάλληλα για το σκοπό της συγκεκριμένης σύμβασης και ιδιαίτερα για τη συμφωνηθείσα με το σκοπό αυτό ειδική χρήση. Επομένως, πρόκειται για ουσιώδες πραγματικό ελάττωμα που ματαιώνει το σκοπό της πώλησης καθιστώντας τα επίμαχα έπιπλα άχρηστα για τον αγοραστή. Προκειμένου να εξειδικευτεί ο κανόνας της έλλειψης ανταπόκρισης του πράγματος στη σύμβαση, εισάγεται με βάση το πρότυπο της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 99/44, στο άρθρο 535 ΑΚ μία **ενδεικτική περιπτώσιολογία** κριτηρίων, τα οποία συνιστούν **μαχητά τεκμήρια μη ανταπόκρισης του πράγματος στη σύμβαση**. Ειδικότερα, το πράγμα δεν ανταποκρίνεται στη σύμβαση, εάν συντρέχει ένα από τα παρακάτω κριτήρια: α) το πράγμα δεν ανταποκρίνεται στην περιγραφή που έχει γίνει από τον πωλητή ή στο δείγμα ή υπόδειγμα που ο πωλητής είχε παρουσιάσει στον αγοραστή, β) το πράγμα δεν είναι κατάλληλο για τον σκοπό της συγκεκριμένης σύμβασης και ιδιαίτερα για τη σύμφωνη με το σκοπό αυτό ειδική χρήση, γ) το πράγμα δεν είναι κατάλληλο για τη χρήση, για την οποία προορίζονται συνήθως πράγματα της ίδιας κατηγορίας, δ) το πράγμα δεν έχει την ποιότητα ή την απόδοση που ο αγοραστής ευλόγως προσδοκά από πράγματα της ίδιας κατηγορίας, λαμβάνοντας υπόψη και τις δημόσιες δηλώσεις του πωλητή.

Κατόπιν όλων αυτών, το **δικαίωμα διόρθωσης ή αντικατάστασης** του πράγματος αποτελεί την αρχική αξίωση του αγοραστή για εκπλήρωση από τον πωλητή των υποχρεώσεών του. Συνεπώς, ο καταγγέλλων - αγοραστής καλώς άσκησε καταρχήν, **το δικαίωμα διόρθωσης**, ζητώντας από την καταγγελλόμενη - πωλήτρια να παραλάβει τα επίμαχα έπιπλα και να τα ξαναλουστράρει, κάτι που τελικά βεβαίως δεν έγινε, οπότε ζήτησε με την υποβληθείσα αναφορά του, την επιστροφή της προκαταβολής.

⁵ ΑΠ 874/2000 ΕλλΔνη, 41, 1659 επ. , ΑΠ 427/1999, Δημοσίευση Νόμος /1999 αρ. 275591.

⁶ Παναγ. Παπανικολάου, Το νέο δίκαιο της ευθύνης του πωλητή, Εκδ. Σάκκουλα 2003, σελ. 165-166.

⁷ ΕφΑθ 2464/2005, ΔΕΕ 2005/1321.

ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΛΟΓΟΥΣ

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΑΠΕΥΘΥΝΕΙ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ «ΑΝΘΗΣ Π. Ι. & Λ. ΟΕ»

α. Να κάνει δεκτό το αίτημα που υπέβαλε ο καταγγέλλων – αγοραστής για επιστροφή της προκαταβολής των επτακοσίων (700) ευρώ.

β. Να κοινοποιήσει στην Αρχή μας γραπτή επιστολή αποδοχής αυτού του αιτήματος, εντός πενθήμερης προθεσμίας από τη λήψη της παρούσας.

γ. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσής της προς τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα, αυτή θα δημοσιοποιηθεί με στόχο την ταχύτερη και συνολική διευθέτηση της διαφοράς.

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΖΕΡΒΕΑΣ